

NAITTUQ	4
<i>Hunauyuq taamna “Igluliuqatigiingniq: Ikluliuqatigiiktut Havaqatigiighutik” (Nunavut 3000) havaaghaq?</i>	4
<i>NHC-kut hananiaqhimayait tamangnik 3000 ikluqpaghat?</i>	4
<i>Qaffinik ikluqpaghanik NHC-kut hananahuat?</i>	4
<i>Qanuq ikluqpaghat kititauniaggat?</i>	5
<i>Qanuq ikluqpaghat hanayauniaggat?</i>	5
<i>Qaffinik ikluqpaghailliuqqat Nunavunmi?</i>	5
<i>Qaffinik ikluqpaghanik hananiaqqat havaaghaiqut?</i>	5
<i>Huug hapkua havaaghat ihariaqiyavvat?</i>	6
<i>Kina ikluqalihaagtunut ikluqpaliuqniaqqa/ikluqaghaliurniaqqa?</i>	6
<i>Kina akituvalaanngittunik ikluliuqniaqqa?</i>	7
<i>Kina niuviaqghanik ikluliuqniaqqa?</i>	7
<i>Kitunik ayuqhautinik hapkua parnaiyautit ihuaqhaitjutavak?</i>	7
<i>Hunat nakurutauyut?</i>	8
<i>Kinakiaq anitauniagga inuit ikluqpautainit?</i>	8
<i>Kimik anittiniaqqat havaktit ikluqpautainit?</i>	8
<i>Qanuq uuktuinnariaqaaqinga nutaamik ikluqpaghamik? Ahiittumik havauhiagga?</i>	9
NUNALLAARNI IKLUQPANGNIK AVIKTUIYUT	9
<i>Kitut nunallaat ikluqpaningniaqtut?</i>	9
<i>Kitut nunallaat nutaanik ikluqpaghanik hannaviuniaggat 23/24-mi?</i>	10
<i>Qanuq NHC-kut havaqatiginiqhimayait nunallaat ahiillu ilauyut parnaiyariamik hanayaamiklu nutaanik ikluqpaghanik?</i>	11
<i>Naamayumik nunaqaaqniaqqa hapkununnga nutaanut ikluqpaghanut?</i>	11
<i>Qanuriliuqtuqhauvik nunallaat parnaihimayaamik ikluqpaghanik?</i>	12
MANIGHAUTIT HANAYULLU QAUYIHAUTAIT	12
<i>Qanuq akiqarniaqqa Nunavut 3000?</i>	12
<i>Qanuq akiqaaqniaqqa nutaat ikluqpaghat?</i>	13
<i>Qanuq ikluliuqpallianaqqa akittuqpalliaplutik hanatjutighat nunaqyuami amigaqtumik ayuqhautiqaghutik?</i> 13	
<i>Akiqhainut taja nanminiuyut niuviaqghallu ikluqpaghat ihuilutauniagga?</i>	13
<i>Qanuq hivituyumik aulapkaiaamik akiqhaqaaqqa Nunavut 3000?</i>	14
<i>Nunavut 3000 iniqhiyumapluni parnaiyautauyuq. Qanuq ilihimavit iniqhittariagharnik?</i>	14
ATAUTTIKKUUQTUT TAAPKUALU INUIT TIMIQUTAIT	15
<i>Qanuq NTI-kut ilauvak?</i>	15

<u>Qanuq Aviktughimayumi Inuit Katimayit (RIA) ilauniaggat?</u>	15
<u>Hunauyuq katimaqatigiiktumik tughirautait maniqharnut GN-kunnit NTI-kunnillu?</u>	15
<u>NCC HANAYIT LIMATIT (NCCD) IKAYUQTIGIIT</u>	16
<u>Hunauyuq Ikayuqtigiingnut Angirutit taapkuaklu NCCD?</u>	16
<u>Qaffinik ikluqpaghanik NCCD-kut hananiaqqat talvuuna Ikayuqtigiingnut Angirutit taapkuaklu NHC-kut?</u>	16
<u>Qanuq hivitunia ilihimayaqhallu aullaqtirutavut hapkuninnga Ikayuqtigiingnut Angirutinik?</u>	17
<u>Qanuq taniqtauniaqqak NHC-kut NCCD-kut iklululaitpata angiqtauhimayumik akighakkut hanaviqhaaqqulluuniit?</u>	17
<u>Qanuq NHC-kut ihuaqhivanqniaqqaat hanayit akiqhainut avatquutit?</u>	17
<u>Annivighaqqaa ikayuqtigiingnut angirutinik?</u>	18
<u>ILHAUTIKHAINIT</u>	18
<u>Ilihaqtitauniaqqat?</u>	18
<u>Nani ilihaitauvanqniat?</u>	18
<u>Qanurittunik ilihaitaghanik ilihaittiniaggat?</u>	19
<u>Qanuq naunaiqhimaniaqqik ilaunqinnariaqaruma ilihaitaghanut?</u>	19
<u>Ilihaqtaaqhimayughauvik angayughiit ilihagvianit ilihagatautinnanga?</u>	20
<u>Maniqhainnariaqaaqqik ikayuutiqhamnik ilihaitillunga?</u>	20
<u>Havaaqhaqaaqtughauvik havaaqhaqhiuqlungaluuniit havaqhimayughauvikluuniit ilihagpaalliriamik?</u>	20
<u>Umikvighaqqaa uukturiamik ilihaitaghanut?</u>	21
<u>NHC-KUT IKAYUUTAIT AULAPKAIYAALLU</u>	21
<u>Kitut ikayuutinit aallannuqtaghauyut?</u>	21
<u>Hunauyuq akituvalaannqittut ikluqpaghat?</u>	22
<u>Kitut aallat ikayuutit nutaannuqtiqtaghat?</u>	20
<u>Taapkuatut GN-kut, NHC-kut amiqaittunik inuittunik ikluqpautilqit. Taapkua NHC-kut munarilaqqiqik hapkua havaaghat?</u>	22
<u>Qanuq taamna Nunavut 3000 havaaqhaq munaqtauniaqqa?</u>	22
<u>ILAUPKAINIQ TUHAQTITTINIQLU</u>	23
<u>Huug inungnik katimapkaihimaittut hapkua miqhaagut?</u>	23
<u>Qanuq NHC-kut tuhaqtittivanqniaqqat havaaqhanik hapkuninnga?</u>	23
<u>Qanuq NHC-kut ilaupkainiaqqat hannavingnik ikluliqiyinullu ilauyunik?</u>	23
<u>Nani naunaiqpaalliqniaqqik?</u>	23

NAITTUQ

Hunauyuq taamna “Igluliuqatigiingniq: Ikluliuqatigiiktut Havaqatigiighutik” (Nunavut 3000) havaaghaq?

- Taapkua Nunavunmi Ikluliyiyit Kuapuriissat (NHC), kivgaqtuqhugit Kavamatkut Nunavunmi (GN), tuhaqtittihimayaat aullaqtiqviat taamna *Igluliuqatigiingniq: Ikluliuqatigiiktut Havaqatigiighutik* (ilihimayauyuqtauq taimaa Nunavunmi 3000 Havaaghait) ihuaqharahuaqhugu ikluliuqniq Nunavunmi.
- Nunavut 3000 NHC-kut hivituyumik parnaiyautigiyaat ikluliuqpalliayaamik aviktuqhimayumi atuqtughanit 10-nit ukiunit. Parnaiyautikkut, tamangnik nunallaat Nunavunmi iklupaningniaqtut.
- Parnaiyautit pingahuiqlugu tapittiniaqtut ukiumi tamaat nutaat inuit iklupaghainik ikayuqtiulutik ikluliyuriamik iklualihaaqtunut, akituvallaanngittunik, niuviqtaghaniklu iklupangnik.
- 50% haniani taapkua 3000 iklupaghanit kavamatkut nanminiriniaqtait inuit iklupaghait, ilangittauq 300 ihumagiyauyut iklualihaaqtut iklupaghautait. Kihinnguqtut taapkua 1,300-nit 1,500-nut iklupautit iklualihaaqtunut, akituvallaanngittut, niuviqtaghallu iklupaghat hanayauvangniat nanminiriyaulutik nanminiaqtunit nunallaarniluuniit iklupaghat manighiunngittunut.

NHC-kut hananiaqhimayait tamangnik 3000 iklupaghat?

- Imannaq, 3,000 iklupaghat ihumagiyauyut nutaat iklupaghauyut tuniyauniaqtut **tamangnit** iklupaliuqtit nanminiinit/hanayiinit Nunavunmi ukiuq 2030 tikitinnagu. Taapkuaklu kavamatkut, Inuit timiqutait, nunallaat, nanminiyuq hanayit, nunallaarnilu ikluliyiyit katimaqatigiit.

Qaffinik iklupaghanik NHC-kut hananahuat?

- Anginiqhauplutik ikluliyiyuyut Nunavunmi, NHC-kut niuviqniaqhimayut amigaitqiyainik taapkua 3,000-nguyut iklupaghat. Taimaa hanalutik 1,400 haniani inuit iklupaghainik taimaa havauhituqakkut niuviqhutik ikayuqtiqaqtumiklu Inuit timiqutainik. Taimaalu ikayuutighaliuqlutiklu havaaghaliuriamik ahinik iklupaliurniqmik (taapkuatut, akituvallaanngittunik iklupaghanik niuviqatigiiktut, nutaat/ihuaqhaqtauhimayut nanminiqarniqmik iklupangnik ikayuutinik, qanuqlu).

- Hivituhiwaalliqlugit havaaghait parnaiyainiqmik hananiqmiklu Nunavunmi ikluqpaghanit ikayuutauniaqtuq tamangnut ikluuqtinut/hanayinut, haamlatkunnut, nunallaarmilu ikluuqiyinit (manighiunngittut) parnaiyaittiamik hanayaamiklu nutaanik ikluqpaghanik nunaniklu hanavalliyaamik.

Qanuq ikluqpaghat kititauniaqqat?

- Tamangnik ikluuqtut hananiaqtut uplumimit 2030-mut, kitukiat hanagaluaqlutik, kititauniaqtut inirumayainnut Nunavut 3000-mit.
- NHC-kut naatpangniaqtait tamangnik nutaat ikluqpaliurutighat tuniyauhimayut ikluuqiyinit hanayaghamik nayugaghamikluuniit talvanngat Havakviat Atanilluaq Ikluuqiyinit.
- Humaanngittuq ikluqpaghat hanayauhimagumik NHC-kunnit, ahinit timiqutinit, nanminilingnit nunallaarmiunit, ikluuqiyinilluuniit. Tamangnik ikluuqtut havaaghait ikluuqiyinit piinnarialiutilgit kititauniaqtut.

Qanuq ikluqpaghat hanayauniaqqat?

- NHC-kut hanayaghainut akiraqtuiyaamik havauhiqnik atuqpangniaqtut huli ilaupkainahuariamik ikluuqiyinit ilauyut nunallaarni manighiunngittut (taapkuatut, ukiuq tamaat Tughirautait Ilittuqhitiyuniq Ilauyumaniqmut (REFOI), ilihimayuyuqtaut taimaa "Nunavunmi Ikluqpaghaliuqtit Akirautait").

Qaffinik ikluqpaghailiugqat Nunavunmi?

- NHC-kut naahuriyut taimaa 3,500-nik taimaalu 5,000-nik nutaanik ihuaqhautighanik ikluqpaghailiugqat. Iharianaqhivaalliqniaqtut nutaat ikluqpaghat Nunavunmi inulrammiit iniqninnguqpalliagumik.
- Nutaatqiyaniit 2021-mi Naatjutinit ilittuqhitiyuniq taimaa Nunavut 6,800 haniani inulrammirnik inuqaqtuq ukiulgit 10-mit 20-mut, amihuuyut ikluqpaghailiugqat ukiunit 2030-nit.

Qaffinik ikluqpaghanik hananiaqqat havaaghaigut?

- Nunavut 3000 naallugit nutaanik 3000-nik ikluqpaliurumayut ukiuq 2030 tikitinnagu. Hivullit aviktauhimayut ikluqpaghat kinguaniittut:
  - **300-nik ikluqalihaaqtut ikluqpaghait/ikluaghait** (hanayauyughat nunallaarni ikluuqiyinit kavamanilu ikayuqtiingnit)

- **1,400-nik inuit ikluqpaghainik** (hanayauyughat NHC-kunnit taimaa havauhituqakkut niuviqhutik ikayuqtigiikkullu/kaantulaaktittinikkut)
- **900-nik akituvallaanngittut atuqtaghat nanminighalluuniit ikluqpaghat** (hanayauyughat Inuit timiqutainit, nanminirnit hanayinit, nunallaarni kavamanit, nunallaarni timiqutinit ikayuqtigiingnitlu, qanuqlu)
- **400-nik nanminighat atuqtaghat nanminighalluuniit ikluqpaghat** (hanayauyughat nanminilingnit hanayinit)

Huuq hapkua havaaghat ihariagiyauvat?

- Nunavut ikluqpaghailliurniqmut ayuqhautiqaqtut. Hivituyut havauhirnut ayuqhautauyunit taja ikluqpaghailliurniqmut ayuqhautauyuq, ikluqpaghaqariamik atuqtaghailliuqtut, utuqqaqpalliyut ikinaaqhutiklu ikluqpaghat, inighailliurniqlu. Ikluqpaghaqariamik inuit pilaarutiqaqtut iharianaqhunilu.
- Nutaanik havauhighaittumik, ingattainnarniaqtuq atuqtauyuq. Aviktuqhimayumi inugiaghivalliyuq. 2043-nguqtinnagu, Kitittiyit Kanatami naahuriyut taimaa 54,000-nguqniaqtut Nunavunmiut – 17,000-kut amigaiqpaalliqtuq, tapinnuaqhugu inugiangniit Nunavut aviktuqhimangmat 1999-mi.
- Ikluqpaghat amigaqtut ikluqpaghailliuqtunut akighaitalu hanayaamik akittuqpalliyuq. Qaffinnuanik ukiunit, akighait NHC-kunnut hanayaamik tallimalingnik-ikluqpaghanik akittuqpaalliqhimayuq akighaat \$379,780-taalaupluni 2017-18-mi talvunga \$923,447-talamut 2021-22-mi.
- Havauhituqakkut niuviriamik ikluliriamiklu aulapkaittiarnaittuq taamnaluni Nunavut 3000 tunngaviyuq naatkutigiiktumik niuviriamik ikluqpaghanik.

NUNAVUNMI IKLUQPALIURNIQMUT HAVAAGHAIT

Kina ikluqalihaaqtunut ikluqpaliuqniaqqa/ikluaghaliurniaqqa?

- Ikluqalihaaqtut ikluqpaghait/ikluaghait hanayauniaqtut talvuuna havaaghanut-kihinnaq ikayuqtigiingnit taapkualu GN-kut havakviit taapkuatut Havakviat Inuliyiqit, Inuit Timiqutait, Haamlatkut, manighiunngittullu.
- Nunallaarni katimaqatigiit ikluqaliyinuq ilauyut ilauqyauniaqtut ihumainik tuhaqtittiyaamik nutaanik ikluqalihaaqtut ikluqpaghainut havaaghainik talvuuna ukiuq tamaat Tughirautait Ilittuqhitiyuniq Ilauyumaniqmut (REFOI) havauhiigut (taapkuatut, “Nunavunmi Ikluqpaghaliuqtit Akirautait”).

Kina akituvallaanngittunik ikluqpaghanik?

- 900 haniani akituvallaanngittunik ikluqpaghanik hananiaqhimayut talvuuna inuit Timiqutaigut, manighiunngittunit, nunallaarni timiqutaigut, nanminiqaqqtunillu. NHC-kut nanminirilaitait hapkua ikluqpaghat – ikluqpaghat nanminiriyauniaqtut hanayinit taapkualu/uniit nanminiqaqniaqtut hivunighami.
- Akituvallaanngittut atuqtauyut taapkualu/uniit nanminiuyut ikluqpaghat ikayuqtauniaqhimayut inuit ikayuutainik niuviqtinik taimaa nutaanik angiyunik ikayuqtigiiktumik niuviqtut, akighainut ikayuutit, taapkualu/uniit nanminiqarniqmut manighautikkut (taapkuatut, akighaanut akiliqtuiyut ikayuutainik).
- Nunallaarni katimaqatigiit ikluqpaghanik ilauyut tunihiquyauniaqtut ihumaliugainik akituvallaanngittunit ikluqpaghanut ikluqalihaaqtullu ikluqpaghainut talvuuna ukiuq tamaat “Nunavunmi Ikluqpaghaliuqtit Akirautait” Tughirautait Ilittuqhitiyunik Ilauyumaniqmut (REFOI) havauhiigut.

Kina niuvigaghanik ikluqpaghanik?

- Nanminilgit hanayit ikluqpaghanik amigaitqiyunik niuvigaghanik ikluqpaghanik ihumagiplugu ikluqpaghailluqtut.

Kitunik ayuqhautinik hapkua parnaiyautit ihuaqhaitjutauvak?

- Malruk ayuqhautit tajja ayuqhautigivagait taapkua naamanngittunik manighaqtariamik hivikittuniklu parnaiyainiqmut havauhiit.
- Nunavut 3000 manighaqaallirumayut ikluqpaghanut GN-kunnit ahiagullu manighaqaallitighanik ahinit ikayuqtinit taapkuatut Kavamatuqakkut Kanatami, nunallaarni haamlatkut, nunallaarni ikluqpaghanik, nanminilingnillu.
- Ihuaqhautigivagailu tajja parnaiyainiqmut ayuqhautainik ihivriuppaalliqhutik parnaiyaiplutik. Amihuuyut ikluqpaghanik ilauyut Nunavunmi parnaiyaiyunullu ikluqpaghanik atuqhugit 10-nguyut ukiut taimaa ikayuqtigiit katitiriamik parnaiyautainik, havaaghainik, niuviqtaghainiklu, taimaalu nunanik hanavallianiqmik.

Hunat nakurutauyut?

- Ahiagut ikluqpaghat, amihuuyut nakurutauyut hapkua havaaghakkut nunallaarnut. Uuktuutit ilaliutihimayuq:
  - Manighaqhiurniqmut hanavalliyut ilauyut angiyunut hanayaghanut aviktuqhimayumi tamaat
  - Havaktighaliuriamik Inungnik Nunavunmiuniklu hanayit havaaghainit
  - Nutaannguqhimayunik parnaittiaqhimayuniklu nunallaarnut aviktuqhimaniinullu parnaiyautit
  - Nutaannguqhimayut aviktuiniqmut maligaghaliuqhimayut
  - Ihuaqhivaalliqhimayunik nunanik parnaiyainiqmut hanayunullu havauhirnik
- Nunavut 3000 amigaiqpaalliinnariaqaqtait ilikkuuqtut ikluqutit ikayuqtigiiklu aviktuqhimayumi havaktighaqariamiklu aviktuqhimayumi havaktighaliuqlutiklu kiuhiyaamik ikluqpaghailliurniqmut tamangnik nunallaarnilu.
- Nunavut 3000 nakuuyunik havaaghaqaqtittiniat Nunavunmiunik manighiuriamik amigaiqpaalliriamiklu ayuiqhaiplutik iliaqtut ilihimattiaqtuniklu hanayighanik nunallaarni havaktiuyunit. Maliktaghat ihumagiplugit iliaqtitaghat havaktunullu ilauyut iliahiutiyauniaqtuq tamangnut ihuaqtunut angirutinut kaantulaanullu.

Kinakiaq anitauniaqqa inuit ikluqpautainit?

- Imannaq, kimik anipkailaittut inuit ikluqpautainit ilaupluni talvunga Nunavut 3000 havaaghainut.
- NHC-kut ihivriunqiaqtait nutaannguqtiqlugu inuit ikluqpautainik atuqtitauyut akighait aulapkaiyaamik ikayuutinik. Kinguani, ilangi inuit ikluqpautainik ikluqpalgit nuuttumaniatut akikitqiyamut ikluqpangnut.
- Nunavut 3000 hananiaqhimayut 1,400-nik inuit ikluqpaghainik. Akituvallaanngittunik ikluqpaghanik uuktuqtaghaqarniaqtuq taapkununnga amigaitqiyamik tikkuaqtaghaqarumayut nayugaghainik.

Kimik anittiniaqqat havaktit ikluqpautainit?

- Imannaq, kimik anipkailaittut havaktit ikluqpautainit ilaupluni talvunga Nunavut 3000 havaaghainut.
- NHC-kut ihivriunqiaqtait nutaannguqtiqlugu GN-kut havaktiinut ikluqpainnik atuqtittiniqmut akighainut ikayuutit aulapkaittiamik.

- Naahuriyauyuq taimaa ikluqpaghailliurniaqtut nutaanik akituvallaanngittuniklu niuvigaghaniklu ikluqpangnik ihariagiyauniaqtut tajja GN-kut havaktiitut ikluqpalingnut.

Qanuq uuktuinnariaqaqqaqinga nutaamik ikluqpaghamik? Ahiittumik havauhiqaqqa?

- Inuit ikluqpaghautait ilayauniaqtut tajja ikluqpautainut iniqtauhimmaarumik. Talvuuna, tajja havauhiyut uukturiamik inuit ikluqpautainik aulahimmaarahuaq.
- Inuit ilagiillu uukturumayut inuit ikluqpautainik hivayaqtaghariyaat nunallaarni ikluqiyit naunairiamik iklunilaaghainik titirariamiklu tughirautinik nunallaarminik Ikluliyiinut (LHO).
- Titiraqhimayut LHO-nguyunik takuinnarialik talvani <http://www.nunavuthousing.ca/contact>.

NUNALLAARNI IKLUQPANGNIK AVIKTUIYUT

Kitut nunallaat ikluqpaningniaqtut?

- **Tamangnik** nunallaat nutaanik ikluqpaningniaqtut talvuuna Nunavut 3000 parnaiyautagut.
- Naunaitkutut ataani takupkaiyuq **hivulliqnik** avighimayunik ikluqpaghanik nunallaarni tamaat. Aghurnaqtuq naunaiqhimayaamik hapkua **nappait ihuaqhiyauvangniat havaaghat aulatillugit ihumagiplugit aallannguqtaqtut iklughailluqtut taapkualu/uniit inuqarniitut naunaitkutait, hanavalliyut nanminigharnik, nunallaarnilu nunanik ikluliuqvigahait (taapkuatut, imaq, anaqtaut, alruyaqtuqtut, apqutit) havaaghaita.**
- NHC-kut nakuatut havagahuaqhimmaqtut kiuhiyaamiklu havauhiinit aviktuiplutik niuvigaghanik nunallaarni tamaat.

Nunallaarni ihumagiyaulluqtut	Iklualihaaqtut Iklughait (Nayugaghait Naunaiqtauyughait)	Nutaat Inuit Ikluqpaghautait	Nutaat Akituvallaanngittut Ikluqpaghat	Nutaat Niuvigaghat Ikluqpaghat	Nutaat Ikluqpaghat
Ikpjarjuk		50	10	0	60
Arviat		165	90	40	295
Qamaniittuaq		75	80	25	180
Iqaluktuuttiaq		50	60	30	140
Igluligaajuk		10	10	0	20
Kangiqtugaapik		15	50	20	85

Salliq		45	20	10	75
Uqhuqtuuq		50	40	20	110
Ausuittuq		5	5	0	10
Iglulik		80	60	20	160
Iqaluit		320	170	120	610
Kimmirut		10	5	0	15
Kinngait		70	10	5	85
Kugaaruk		10	20	5	35
Kugluktuk		40	30	5	75
Naujaat		50	20	5	75
Pangnirtung		45	30	10	85
Mittimatalik		25	40	15	80
Qikiqtarjuaq		20	5	0	25
Kangiqliniq		145	95	70	310
Qausuittuq		5	10	0	15
Sanikiluaq		10	20	0	30
Sanirajak		15	10	0	25
Taluryuaq		60	5	0	65
Tikiraqjuaq		30	5	0	35
Atauttimut	300	1,400	900	400	3,000

Kitut nunallaat nutaanik ikluqpaghanik hannaviuniaqqat 23/24-mi?

- Tamatkiumayumik, haniani 216 nutaat ikluqpaghat parnaiyaqhimayut talvuuna January 2023-mi inuit Tughirautait Tughirautinik RFP (54-nguyut inuit ikluqpaghait taapkualu 12-nguyut GN-kut havaktiit ikluqpaghait) talvuunalu Ikayuqtigiiktut Angirutaigut taapkualu NCCD (150-nik inuit ikluqpaghainik).
- Taamna inuit RFP-ngat 66-nut ikluqpaghanut ilauyut taapkaa: Mittimatalik (12), Qauyuittuq (10-nik ikluqpangnik), Salliq (12-nik ikluqpangnik), taapkuaklu nunallaat hivuani parnaiyaqhimayunik ikluqpaghat nutqaqtitauhimayut 2021-mi 2022-milu akituvallaarmata hanayumayut, talvanilu Kinngait (10), Qurluqtuq (12), Pangniqtuuqlu (10).
- Talvuuna NCCD-kut Ikayuqtigiit Angirutaigut, 150-nik nutaanik inuit ikluqpaghait parnaiyaqhimayut 23/24-mi hanayauyughat talvani nunallaarni
  - Qikiqtaaluk: Ikpiaryuk (20), Iqaluit (18)
  - Kivalliq: Arviat (20), Qamanittuaq (20), Kangiqliniq (20)
  - Kitikmeot: Iqaluktuuttiaq (10), Uqhuqtuuq (20), Taluryuaq (20)

Qanuq NHC-kut havaqatiginiqhimayait nunallaat ahiillu ilauyut parnaiyariamik hanayaamiklu nutaanik ikluqpaghanik?

- NHC-kut katimaqatigivalliyait taapkua Nunavunmi Katimaqatigiiktut Nunallaat (NAM), kitukiat haamlatkut, Qulliq Alrulyaliqiyit Kuapuriissat (QEC) taapkualu GN-kut Havakviat Nunallaarnik Kavamaniklu Ikayuqtit (CGS) ikayurahuqhgut ilauyulluat naunaiqhitigiighutik parnaiyaiyaamik nutaanik ikluqpaghanik.
- Ilaani, nunallaat nutaanik nunallaarnut parnaiyautiqagtughat aviktuiniqmulluuniit maligaghaliuqhimayunik parnaiyaqhimayunik ikluqpaliuqvigiyaamik. Nunallaarni ikluqpaghaliuqviit (taapkuatut, tuapalianik tunngavighaq, imaqmik anaqtautinullu ikayuutit, apqutighat, alruyaqtuqtunullu) ihumagiyauyughat.
- Nunallaarmiunik ilihaiyaamik irinigiyauyuq. NHC-kut havaqatigiyait taapkua Havakviat Inuliqiyit (Havaktighaliuqtut Havakviat), Nunavunmi Ilihaqpaalliqvik, NCCD-kullu ikayuriamik ilihagtittiyut ilittuqhariamiklu inungnik tamangnit nunallarnit ilauyughat nutaanut ilihagtaghanut hanayughanullu havaaghainut.

Naamayumik nunaqaqniaqqa hapkununga nutaanut ikluqpaghanut?

- Kinguvaqtihimaittumik ihuaqhaqtauhimayunik “pualriqhuinnarianiktumik” nunamik ayuqhautiqaqpaktut amihunit nunallaarnit ayuqnaqhivaalliqliqniaqhuni ikluqpaliuqpalliagumik.
- NHC-kut ihuaqtukkut atuinarianigumayaat ikluqpaqarvighat nunat, taapkualu malrungnik natilgit ikluqpait (ilanginilu nunallaarnit, pingahunik natilingnik amigaitqiyankluuniit) ikluqpangnik.
- Naamayunik nunallaarnit hiuraqtaqtaghanik hannavighait, naamayunik imiqtautighanik, anaqtaqvighanik, apqutighanik, alruyaqtuqtunullu hanayaghat ihariagiyauyut iniqhiyaamik piyumayainnik talvuuna Nunavut 3000.
- Hivituyumi, Nunavut 3000 hivumut-ihumaplutik parnaiyaiyut havauhiit naahuriyauyuq ikayuqpaallitighait nunallaarni nunanik atuqtittiniaqtut havaangit ikluqpaliuqvighaniklu parnaiyaiyaamik.
- NHC-kut havaqatigiyait ikayuqtiigiit qauyihaiyaamik nunat hailihimaniit tamangnit nunallaarnit kihimi naahuriyut naamayumik ikluqpaliuqvighaqarniat 2023-24-mi inuit ikluqpaghainik hanalirumik.

Qanuriliuqtughauvik nunallaat parnaihimayaamik ikluqpaghanik?

- Nunallaat naamayumik hiuraqaqtughat, imiqtautighat, anaqtaqviit, apqutighat, alruyaqtuqvighaniklu ihuaqtughait nutaat ikluqpaghat. Ikulayunit amirnautiqaqtughat ahiniklu nunallaarni ikayuutinik ihuaqtughait aklivaalliqtilutik. Ilaani, nunallaat parnaiyautighalliurniat nunallaarmingnut maligaghaliuqhimayunullu nutaannguqtirutinik.
- NHC-kut havaqatiginiqtaait taapkua Havakviat Nunallaarnik Kavamaniklu Ikayuqtiit (CGS) taapkualu Nunavunmi Katimaqatigiit Nunallaarnik (NAM) taimaa haamlatkut naunaiqhimayaamik ikayuutighainik ikluqpaghaliuqtut nanminiqariamiklu havaangit nunallaarmingnit.

MANIGHAUTIT HANAYULLU QAUYIHAUTAIT

Qanuq akiqarniaqqa Nunavut 3000?

- Nunavut 3000 parnaiyutait naahuriyauyuq akiqaqtughamik haniani \$2.57 pilian-taalat ikluqpaliurutighait nanminiqaqtughat taimaa \$890 milian-taalamik (aviklugu 35%-nguyuuq) inungnullu ikluqpaghat akiqaqtumik \$1.68 pilian-taalamik (aviklugu 65%-nguyuuq).
- GN-kut, talvuuna NHC-kut, atuqniaqhimayut \$560 milian taalamik 8-nik ukiunit atuqtughanit ikayurahaqhugu Nunavut 3000 iniqniaqhimayaillu iniriamik titiraqhimayutut talvani Katujjiluta havaaghainit amigaiqpaalliriamik Nunavut ikluuqtughait.
- Nunavut 3000 naahuriyuttauq taimaa ahinit manighaqvighait taapkuanguyut:
  - \$300 milian taalamik tuniyauniaqhimayut Kavamatuqanit Kanatami
  - \$500 milian taalamik nutaat manighautit Kavamatuqanit kanatami tughiqtauhimayutut taapkuninga NTI-kut GN-kullu
  - \$845 milian taalamik uqaqtauhimayut ITK-kunnit kavamatuqait 2022 manighautainit – ilangi maniit naahuriyauyuq tuniyauniaqhimayuuq NTI-kunnut Inuit ikluqpautighainut Nunavunmi
  - \$890 milian taalamik nanminighait/nunallaarni ikluqpaghat akituvallaanngittut niuvigaghallu

Qanuq akiqaqniaqqa nutaat ikluqpaghat?

- Akighait nutaat ikluqpaghat ihumaliuqtauniaqtut amihunit ilittuqhitinit taapkuatut ikluqpaum aktiniagut, qanurittaaghaat ikluqpak (taapkuatut, ilagiit ikluqpautait taapkualuuniit tallimalik ikluqpautit taapkuakluuniit 12-nik ikluqpautit, qanuqlu) nayugaghaallu.
- Inirumayaita Nunavut 3000 taapkua hanayaghait amigaitqiyat akituvallaanngittut ikluqpaghat niuvigaghallu. Ikayuriamik hapkuninnga, NHC-kut nutaanik hanayaghanik akituvallaanngittunik ikluqpaliuqatighainik ikayuutighaliuqniaqtut nutaannguqtiqlugulu nanminiqaqniqmut ikayuutait.

Qanuq ikluqpaqniaqqa akittuqpaqniaqqa hanatjutighat nunaqyuami amigaqtumik ayuqhautiqaghutik?

- Nunavut 3000 amihunik havauhikkut ikluqpaghanik hanavaktut taimaa havauhituakkut ikluqpaghanik niuviqhutik ahiagullu ikayuqtigiit angirutaigut taapkuaklu Inuit timiqutait, ukiuq tamaat Tughirautait Ilittuqhitiyunik Ilauyumaniqmut (REFOI) nakuuyumik ihumaliuqhimayunik havaaghaniklu qiniqhiaplutik.
- Taamna 10-nik ukiunik ikayuqtigiit Angirutait taapkuaklu NCCD-kut amigaitqiyamik ikluqpaghanik ihumagivagait atuqtughanit 10-nik ukiunik naahuriyauyuq akikitqiyamik hanayaamik.

Akighainut tajja nanminiuyut niuvigaghallu ikluqpaghat ihuilutauniaqqa?

- Nanminighat ikluqpaghat niuviqtauyughat naahuriyauyuq hakuginngaariamik. Nanminiuyut ikluqpait aviklugu 1/5 nguyuq tamatkiqlugit Nunavunmi aimaviuyut. Nunavunmi, 22% ikluqpait nanminiqaqtumit-nayuqtauyut taimaalu 67.8%-nguyuq Kanatami tamatkiqlugit.
- Naahuriyauyuq taimaa 400 haniani ikluqpaghat hanayauniaqtut ihumagiplugit ikluqpalliuqtut manighautillu ikinaaqpaghutik, piqarumik, inungnit niuviqtauyughanik.
- Ikluliuqtit ikluqpangniaqtut nanminighanik ihumagiplugu nanminiqaqnik ikluqpaghailliuqtut. Ahiagut amigaittunik ikluqpaqniaqqa.

Qanuq hivituyumik aulapkaiaamik akighaqaqqa Nunavut 3000?

- Aulahimmaaqtumik aulapkainiqmut mihingnautiqaqniaqtuq angiyunik hanayunik inuillu ikluqalihaaqtullu ikluqpaghainik. Ukiuq tamaat aulapkainiqmut akighait atauhiq inuit ikluqpautainik \$28,600-taalauyuq, anginiqhait akighaitit qullirnut akiliqtuivaktut. Taimaa akiqaqtumik, ahiagut 1,400-nguyut inuit ikluqpaghait ihariaginaqtut \$40 milian taalamik avatquttugu akighait aulapkaiaamik.
- Aulapkaiyut manighautainut avatquutighainik ihariagilaittut qaffinik ukiunik kinguani angiyut hanataaqhimagumik. Ikighivaallirahuariamik manighautinut ikpingnautit hivituyumik aulapkaiaamik ahiqquiqhimayaamiklu inuit ikluqpautainik, nutaat ikayuutighat taapkuatut akituvallaanngittunut ikluqpangnut atuqtaghait akighainut ikayuutighait hanayauniaqtut.

Nunavut 3000 iniqhiyumapluni parnaiyautauyuq. Qanuq ilihimavit iniqhittiariagharnik?

- NHC-kut naunaiqhivangniat ukiuq tamaat iniqpalliayaanik iniqniaqhimayainik atuqhutik naunaitkutanik Havakvianit Atanilluaq Hanayinit.
- Hanayut qauyihautait ilittuqhithimayut talvani Nunavut 3000 inuit parnaiyautainit takuinnarialik talvani – <https://www.igluliuqatigiingniq.ca/>

ATAUTTIKKUUQTUT TAAPKUALU INUIT TIMIQUTAIT

Qanuq NTI-kut ilauvak?

- NTI-kut ikayuqtigilluaqtavut aulattiarnianut Nunavut 3000. Taamna Katujjiqatigiinni Havaaghait taamnaluk 2022 ikayuqtigiit Uqauhiit ilittuqhitihimayut ikluqpaqariamik ikayuqtigiiktumik irinigiyauyuq GN-kunnit NTI-kunnillu.
- 2022-mi kavamatuqakkut manighautainit, Kavamatuqakkut Kanatami tunihimayut \$845 milian taalamik atuqtaghat 7-nit ukiunit ikayurahuqhgut Inuit ikluqpaghainut. Ilangi hapkua manighautit naahuriyauyut tuniyauyaamik NTI-kunnit ikluqpaliuqtut ikayuutighait Nunavunmi.
- NTI-kut parnaiyautighaliuqtut niuviriamik ikluqpaghanik taiyauyuq *Angirratsaliulauqta: Nunavunmi Inuit Ikluqpaghainut Parnaiyautit (NIHAP)*. Taamna NIHAP ilittuqhitivaktuq tajja hanayughanik ikluqpaghanik irininaqtutut. Naallugit ikluqpaghat hanayauyut NTI-kunnit talvuuna NIHAP iliqahiutiyauniaqtut talvunga Nunavut 3000 qauyihautainut.
- Ihuaqhautit ayuqnaqtunut ikluqpailliuqtunut ihariagiyaait nakuutqiyakkut piyauvaktut ikayuqtigiiktunik havaqatiqaqhutik havakvingnit tamaat kavamatkunnillu.

Qanuq Aviktuqhimayumi Inuit Katimayit (RIA) ilauniaqqat?

- Hakugiktuq Nunavut 3000 taimaa katitirivaktuq ayuittunik irinigiyaainiklu amihuuyut ikayuqtigiit. Aallanik havauhiqaqhutik manighariamik ikluqpaqariamik ikluqpaqariamik hivulliqtiuniaqtuq hanatuniqmut amigaitqianullu ikluqpaghainut, ihumagilluaqtavut tajja.
- Aviktuqhimayumi Inuit Katimayit (RIA) hanayiillu kuapuriissait irininaqtunik inirumayainiklu ikluqpaghaqarniqmut ihumavaktut ihariagiyaikkut nunallaarmiut aviktuqhimaniillu.
- NHC-kut naahuriyut taimaa ilittuqhitiplugu hivituyumi parnaiyautighait ikluqpaqariamik, manighaqviit, hanayiit, ikayuqtiniklu havaqatigiikpalliayaamik amigaiqpaalliriamik nutaat ikluqpaghat hanayauyughat hamani aviktuqhimayumi.

Hunauyuq katimaqatigiiktumik tughirautait manigharnut GN-kunnit NTI-kunnillu?

- Ihuaqhainahuariamik Nunavunmi ikluqpaghailliurniq, Nunavut Tunngavikkut Timingat (NTI), kivgaqtuqhgut Nunavunmiut Inuit, taapkua Nunavunmi Ikluliqiyit

Kuapuriissat (NHC), kivgaqtuqhugit Kavamatkut Nunavunmi (GN), ilikkuuqtumik kihimi ikayuutaunyunik parnaiyautiliuqhimayut amigaiqpaallitighaq ikluliuqtaghanik ikluliyunit.

- Atauttikkut, NTI-kut ikluqpaghanut parnaiyautait, taiyauvaktuq *Angirratsaliulauqta: Nunavunmi Inuit Ikluqpaghanut Parnaiyautit (NIHAP)* taamnaluk NHC-kut ikluqpaghanut parnaiyautait taiyauvaktuq *Igluliuqatigiingniq: Ikluliuqatigiiktut Havaqatigiighutik* (taiyauvaktuqtauq taimaa Nunavut 3000 Havaaghait, ikluliuqpallianaqtut tamangnit nunallaarnit Nunavunmi, ikayuqlugit havaaghaqhiuqtut ilihaqtitaghallu Inungnut, niuviqlutik nunallaarni manighiurvighanik, hakugighaqlugillu nunallaarni ikluliyighat.
- NTI-kut GN-kullu katimaplutik tughirautiliuqhimayut manigharnik \$500 milian taalamik Kavamatuqatkunnit Kanatami avvaa tuniyauniaqhimapluni NTI-kunnut NIHAP-mut atuqtaghaq avvaattaq NHC-kunnut atuqtauyughaq Nunavut 3000-mut.

NCC HANAYIIT LIMATIT (NCCD) IKAYUQTIGIIT

Hunauyuq Ikeyuqtigiingnut Angirutit taapkuaklu NCCD?

- Ikeyuqtigiingnut Angirutit havaaghaliuqpaktut ikeyuqtigiingnut havaqatigiiktunik hanayaamik haniani 2000-nik ikluqpaghanik ikluliuqtaghanit. Ukiuq tamaat NHC-kut NCCD-kullu angirutitaarahuaqpaktut ukiuq tamaat hanayaghanik ihuaqtunillu angirutighaquiupaktut uqaqhimayunut ihuaqhautinut angirutinit.
- Ikeyuqtigiingnut Angirutit taapkualu NCCD-kut ilittuqhitittiaqpaktuq havaaghainit havaaghainik hanayaghaliuqhutik hanayunullu havauhighainik hanavighaanut akighaanullu ikighilaarutighait.
- Ikeyuqtigiingnut Angirutit naunaiqhitivaktuq havaaghainik munaqtaghaniklu ilaayunullu akighait havaaghainit nutaannguqtiqtauniaqtut ukiuq tamaat talvuuna Ukiuq Tamaat Niuvigaghanut Aviktaghanullu Angirutit ihumagiplugu ukiumut atuqtauyughat hannavighaallu.

Qaffinik ikluqpaghanik NCCD-kut hananiaqqat talvuuna Ikeyuqtigiingnut Angirutit taapkuaklu NHC-kut?

- Ikeyuqtigiingnut Angirutit taapkuaklu NCCD-kut hanayaamik 2,000-nik haniani ikluqpaghanik aulapkaiyuullaqtuq taapkuninnga Nunavut 3000 parnaiyautainik. Ilaayunullu taapkua 200 haniani ikluqaliquaqtut iklughait, 925 inuit ikluqpaghait, 600 akituvaallaanngittut ikluqpaghat, 275-niklu niuvigaghanik ikluqpaghanik.

- Ikayuqtigiingnut Angirutit ikayuutauniaqtuq akittuqpalliyunut akighanut hannavighanullu kinguvautinut ihuilutauvaktut ikluliuqtunut aviktuipugit amirnaudit, katitiqhugit pivighat, havauhittianik atuqhutik, hanayaghaqhiuqhutiklu amigaitqiyaniq (taimaatut, haniani 2,000 ikluqpaghat) hivituyaaqtumiklu (10-nik ukiunik) angirutighanik.

Qanuq hivitunia ilihimayaghallu aullaqtirutauvat hapkuninnga Ikayuqtigiingnut Angirutinik?

- Taamna Kavamatkut Katujjiluta havaaghait ihuaqnighakut iniqtaghalik ilittuqhithigahq ikluqpaghailliurniq havaaghaliuqhutik ikayuqhugillu hananiaqhimayut 1,000-nik nutaanik ikluqpaghanik ukiuq 2025 tikitinnagu.

Qanuq taniqtauniaqqak NHC-kut NCCD-kut ikluliulaitpata angiqtauhimayumik akighakut hanavighaagulluuniit?

- Titiraqhimayutut talvani Ikayuqtigiingnut Angirutilluanit, maligaliqiyikkut akiliqtaghaqarniat hanayaamik/akiliqtuiyaamiklu nutaanik ikluqpaghanik angiqtauhimayunik Maligaliuqtinit/FMB-kut talvani Ukiuq Tamaat Niuvigaghanut Aviktaghanullu Angirutinit.
- Taamna Ukiuq Tamaat Niuvigaghanut Aviktaghanullu Angirutit angiqtauqpat, aajjikkutaanik/aajjikkutavyaaniklu titiraqaniaqtuq taamnatut atuqtaullaqtuq NHC-kut titiraaghait hanayit kaantulaghaitut. NHC-kut akiliqtuivangniaqtut iniqtauvalliyunik hanayunik.
- Taamna Ukiuq Tamaat Niuvigaghanut Aviktaghanullu Angirutit iniriiqhimayunik akighaqarniaqtuq hanayauyughanik angiqtauhimayunit hanayit kaantulaaghaigut inuit ikluqpaghainik hanayaamik taapkunungalu/uniit ikluqalihaaqtut ikluaghainik.
- Ukiuq tamaat tamangnik ilaayut angirutighaqhiuqniaqtut ihuilutiqarumikluuniit ikluqpaghat ikighilaaqhimayunikluuniit ikluqpaghat hanayauyughanit angirutighaqhiuqlutik hanayighat kaantulaaghaanik (inuit ikluqpaghat ikluqalihaaqtullu ikluaghait) manighautinulluuniit angirutinik (akituvallaanngittunut ikluqpangnut).

Qanuq NHC-kut ihuaqhivangniaqqaat hanayit akighainut avatquutit?

- Inuit ikluqpaghat taapkualu/uniit ikluqalihaaqtut ikluaghait hanayauniaqqat atuqhutik akighalluanik hananiqmut hanayaghanullu kaantulaangigut taimaa NCCD-kut ikluliuriamik iliqahiutihimayunik hanayim kaantulaanganit. Ilaani

atuqtuqaqpangniaqtut taimaa NCCD-kut piinnarialiuti qarumik hanayaanik aallannguqtiriyaamik taimaitpaktuqtauq ahinit GN-kut hanayinik kaantulaaqtitauhimayunit.

- Ilaupluni akituvallaanngittunut ikluqpaghanut, NHC-kut maligaliqiyikkut akiliqtaghaqalaittut ahinik manighautinik akighait avatquutinut. Manighautinut angirutit akituvallaanngittunut ikluqhanut ilittuqhitiuniaqtuq uqauhiqnik maliktaghaniklu taimaa akituvallaanngittut ikluqpait akikitqiyauyuq atuqtut akighainik hivituyumik ihumaliuqtauhimayumik.

Annivighaqaqqa ikayuqtigiingnut angirutinit?

- Tamangnik ilauyut qauyihaitqikvighalgit ikayuqtigiingniit ukiuq nunngutaanit – angirutinit nutqautinut uqauhiqtaqtuqtauq.

ILIHAUTIKHAINIT

Ilihaqtitauniaqqat?

- Angiqhimayuq – Nunavut 3000 ilihaqpaalliqvighauyuq Inungnut Nunavunmiunullu aviktuqhimayumi tamaat.
- Hanayit hannaviulluaqtut Nunavunmi ikighilaaqhugillu hivuraaniqmiut havaktighat ilihagtitaalliqhugit ikayuutauniaqtuq hivituyumi angiyunut akighainut ikluqtauqtauq aulahimmaaqtauqtauq ahiqquiyaiyunut ikluqpangnik.
- NHC-kut, Inuliqiyit, Nunavunmi Ilihaqpaalliqviat (NAC), NCCD, NTI, taamnaluk Makigiaqta Inuit Ilihaqtittiyut Kuapuriissat unipkaarutigiliqtut parnaiyaiyaamik aulapkaiaamiklu katitqihimayunik ilihimattiaqtunik havaktighanik ayuiqhayughaniklu havaktillutik aviktuqhimayumi tamaat. Aallat ilihagtittiyunut ikayuqtiit ilaувallianiaqtut havaaghanut parnaiyaigumik hanalirumiklu.
- Ikluqpaghanut manighaqtuqtauq NHC-kunnit, uqauhiit ihumagiplugit ilihagtughat hanayughallu iliqahiutiyauniaqtut tamangnut ihuqtauqtauq angirutinut kaantulaanullu.

Nani ilihagtitaуvangniat?

- 2023-24-mi, 80-nik haniani ilihagtitaghaqarniat inungnut aviktuqhimayumit nunallaarnillu hananiaqhimayunit:

- Qikiqtaaluk: Ikpiaryuk, Iqaluit
  - Kivalliq: Arviat, Qamanittuaq, Kangiqliniq
  - Kitikmeot: Iqaluktuuttiaq, Uqhuqtuuq, Taluryuaq
- Kingulliqpaat nayugaghaat ilihaqtughat ihumaliuqtauniaqtuq ihumagiplugit ilihaqtughat tamangnit nunallaarnit, kihimi ilihaqtughaqhiurniaqtut tamangnit nunallaarnit hannaviuniaqtunit.

Qanurittunik ilihaqtaghanik ilihaqtittiniaqqat?

- Amihuuniaqtut ilihaqtughat ilihaqpaalliqtaghallu inuit inmikkut iliharumayainnik. Ilihaqtitaghakkut ayuiqhaqpaalliutauniaqtut ilihimayaghanik havainnarianigiamiklu hanayit havaaghainit ikayuqhugillu inuit hivumuuqpalliaplutik havaaghamingnit hanayinit.
- Ilihaqtittivangniat ilihimayaghanik ilihaqtittiplutik aallatqiingnik ingilravighaqaqlutik ikayuutighait ikluliuqtut.
- Ilihimagayaghanik ilihaqtittiyut ihumagilluaqniaqtaat taiguallaghainiq kitittiniqmiklu; havainnarianigiamik ilihimagayaghanik taapkuatut havakvingnit ilihimagayaghalluat hanayunilu hannavingnit parnaihimanigimik; hanayighat ilihaqtughainik ilihaqtitaulutik taapkuninngalu ayuittut hanayit ilitaritjutighainik ayuiqhaqviit; ilihaqtitauplutiklu havaktighat hanayit havaaghainit taapkuatut ikluliuqtit, alrualiqiyit, tuqhutjaliqiyit, minguliqiyit, ahiqquiyaiyillu.
- Ilihaqtaaghimagumik, inuit atatavangniat hannavingnit-havaamingnut ilihimagayaghanik nuutpallialutik hanayut havaaghainut nunallaamingnit.

Qanuq naunaiqhimaniaqqik ilaunginnariaqaruma ilihaqtaghanut?

- Nunavut 3000 ilihaqvighatqiuyuq ilihaiyaamik Inungnik Nunavunmiuniklu havaktighanik aviktuqhimayumi tamaat.
- Kinakiaq nunaqaqtut nunallaari hannaviuyughanit ayuiqhayumayullu nutaanik ilihimagayaghanik ilitpalliayaamik havaaghaqhiuriamik hivumuuqpalliayaamikluuniit hanayit havaaghainit, ilaunginnarialgit ilihaqtaghanut. Aviktuqhimayuit nunallaallu hannaviuniaqhimayut, taapkuanguyut:
  - Qikiqtaaluk: Ikpiaryuk, Iqaluit
  - Kivalliq: Arviat, Qamanittuaq, Kangiqliniq
  - Kitikmeot: Iqaluktuuttiaq, Uqhuqtuuq, Taluryuaq

- Inuit ilauyumayut ilihqaqaalliqtaghanut hivayaqtaghariyaat nunallaarmingnit Ilihaqqaalliqviat taamnaluuniit Nunallaarni Hanavalliyunit Titiraqtit (CDO) qaffiuyut kitunikiaq nunallaarni Nunavunmi talvanilu Iqalungni Qikiqtaalungmi; Kangiqliniq Kivalliqmi Aviktuqhimayumi; Iqaluktuuttiaqlu Qitiqmiuni Aviktuqhimayumi. CDO-nguyut nayugalgittauq Pangniqtuumi, Iklulik, Arviat, Qamanittuaq Qurluqtumilu; taapkualu Ilihaqtitauyut Havaktighat titiraqtiit talvani nayugalgit Iqalungni, Kangiqliniqmi, Iqaluktuuttiaqmilu.
- Ilihaqtughaqhiurniaqtut 2023-mi ikluliuqtiinnatik kihimi kinakiaq ilauyumayuq ilihqaqtughanut, hivayainnariaqaqtait CDO-nguyut taja, naunaiqqaalliriamik.

Ilihaqtaaqhimayughauvik angayughiit ilihqaqvianit ilihqaqatautinnanga?

- Imannaq. Amihuuniaqtut ilihqaqtaghat ilihqaqaalliqtaghallu inuit inmikkut iliharumayainnik. Ilihaqqaalliqvighat ayuiqhaqviuniaqtuq ilihimayaghanik havainnariamiklu havaaghanut hanayinit.
- Ilihmayaghanik ayuiqhaiyut aullaqtiinnarialgit ihumagilluaqhugu taiguallaghainiq kitittiniqlu; havainnarianigiamik ilihimayaghanik taapkuatut havakvingnit ilihimayaghalluat hannavingnilu parnahimaniqmik.
- Hivituyumi, inuit ayuiqhavalliavaktut ilihimayaghanik havainnarianikmiklu, nuutpalliavaktut ahinut ilihqaqtaghanut taapkuatut hanayitinnatik-ilihqaqtaghanik taapkualu ilihimattiaqtut hanayighat ilitaritjutighainik ilihqaqtaghat; ilihqaqaalliqtullu havaktitauplutik hanayunut ilauyut hanayit taapkuatut ikluliuqtit, alrualiqiyit, tuqhutjaliiqiyit, minguliiqiyit, ahiiqiyiyillu.

Manighainnariaqaqqik ikayuutighamnik ilihqaqtillunga?

- Hii. Inungnut ilauyut ilihqaqtaghanut ilihqaqaalliqtaghanullu, manighainnariaqarungnaqhiyut ikayuutikkut taapkuatut Iniqnirit Ilihaqtut Ilihaqtitauyullu Ikayuutait (ALTS), Ilihaqtut Ikayuutait, Ilihaqqaalliqtullu Havaktitauyut Havakvingnit.

Havaaghaqaqtughaqvik havaaghaqhiuqlungaluuniit havaghimayughauvikluuniit ilihqaqaalliriamik?

- Imannaq. Pitquhimayuittuq taimaa havaaghaqaquhimayunik hivuanit ilihimayagharniklu hanayunit ilauyaamik ilihqaqaalliqtunut.

- Kinakiaq nunaqaqtuq hannaviuniaqhimayunit ihumavaghutiklu ayuiqhayaamik nutaanik ilihimayaghanik ilihimavaalliriamiklu hanayinit havaaghaqhiuriamik, ilaunginnarialgit ilihaqtitauyunut.
- Hapkua ilihatqikvighayut Inungnut Nunavunmiunullu havaktighanik aviktuqhimayumi tamaat nutaanik ilihimayaghanik ayuiqhayaamik ilihimavaalliriamiklu hanayinit havaaghaqhiuriamik hanayiit hannaviinit ikayuqhugillu ikluliuqpalliyut nunallaarnit.
- Hanayiit hannaviulluaqtut Nunavunmi ikighilaaqhugillu hivuraaniqmiut havaktighat ilihaqtitpaalliqhugit ikayuutauniaqtuq hivituyumi angiyunut akighainut ikluliuqtut aulahimmaaqatunullu ahiqquiyaiyunut ikluqpangnik.

Umikvighaqaqqa uukturiamik ilihaqtaghanut?

- Imannaq. Ilihaqtughaqhiurniaqtut 2023-mi ikluliuqitinnatik kihimi kinakiaq ilauyumayuq ilihaqtaghanut, titirainnariaqaqtaat NCCD-kut talvani hr@nccig.ca nunallaarmingniluuniit Inuliqiyiit Havaghaqhiurniqmut Havaktia (CDO) uplumi naunaiqpaalliriamik.
- 2023-24-mi, 80-nguniaqtut ilihapaalliqvighat ilihaitauniaqtut inungnut aviktuqhimayumit nunallaarnillu hannaviuniaqtunik hivunighami.
- Ilihapalliqvighat aulahimmaarahuat kinguani 2023-24-lu ilihaitughaqhiuqhimmaaqlutik havaktighaquiuriamik nunallaarmiunik.

NHC-KUT IKAYUUTAIT AULAPKAIYAALLU

Kitut ikayuutinit aallanguqtaghauyut?

- Ikayuutunik aallanguqtiqtughat taapkua tajja qaffiuyut NHC-kut Nanminiqarniqmut ikayuutit, Inuit Ikluqpautainut Akighat/Havaktit Ikluqpautainut Akighait taapkualu Havakviat Maniliqiyit ikluqpangnut ikayuutit nutaannguqtiqhimaittut qangaraaluk.
- Tajja akituniqhait akighat ikluqpangnut ilauyut hapkununnga ikayuutinit ayuqhautaulaaqtut aullaqtittivalliaayamik akituvallaanngittunik ikluqpaghanik niuvigaghaniklu ikayuutinit.
- Inuit havaktiillu ikluqpautainut akighait ikighivaalliutaavaktut nanminiqarniqmut ikluqpautighanik. Ikluqpangnut ikayuutit ilaani akikitpallaaqpaktuq

niuvrutigiyumayaamingnik ikluqpangniittut nuuttaamingnik nanminiqarniqmut talvungalu/uniit akituvallaanngittunut ikluqpaghanut.

- Ahiagullu, ikayuutit nutaannguqtiqtauyughat taapkua tajja atuqtauyut ikayuutaunnginnamik naamayunut niuvigaghanut/akiktuvallaanngittunut ikluqpaghaliurniqmut.

Hunauyuq akituvallaanngittut ikluqpaghat?

- Aullaqtitauniaqtuq 2023-mi, NHC-kut aullaqtittiniaqhimayut akituvallaanngittunik ikluqpaliuqtughat havaaghainik hivullirnik ikluqpaghanut 100-nik.
- Naunaiqhimayaptingnik ilihavqviuyumit havaaghamit, nutaaq ikayuutik atuqtitaniaqtuq 2024-mi.

Kitut aallat ikayuutit nutaannguqtiqtaghat?

- Ahiagut taapkua nutaat akituvallaanngittut ikluqpaghat, aallat ikayuutit nutaannguqtiqtauyughat taapkuanguyut:
  - Nutaak Ikluqaqtitauyut Akighainut Ikayuutit
  - Hanatqighimayug inuit ikluqpangnik atuqtitauyut akighait
  - Hanatqighimayug havaktiit ikluqpainut akighait taamnal GN-kut Ikluqpangnut Ikayuutit
  - Hanatqighimayug nanminiqarniqmut ikayuutit (taapkuatut, Nunavunmi Akighainut Ikayuutit, iklualingmik kuapuriissanik ikayuutit)
  - Qanuqlu

Taapkuatut GN-kut, NHC-kut amigaittunik inuittunik ikluqpautilgit. Taapkua NHC-kut munarilaaqqigik hapkua havaaghat?

- Nunavut 3000 ilaupkainiaqtuq ikayuqtinik hannatuyumik havauhighaqhiuqlutik hanayunit, havaaghanik munaqhiyunik, hanayaghaliuqtunik, hanayuniklu. Ahiagut hapkua havaktighat, NHC-kut ihariattiniaqtut ahinik havaktighaniklu ikayuqtighat, munaqtiuyughat, kaantulaanik titiraliqiyughat, maniliqiyighallu taimaa ilihagtaghanit inirumayat, naunaitkutaghait, maniit atuqtaghat iniqhimayaamik, havauhittiallu ayuiqhaqtauyaamik.
- NHC-kut havakvingnik ihivriuhiyut taimaa havaktighaqariamik ihariagiyainik aulapkaiyughat ikayuutinik. Havaqatiginiaqtait Nunallaarni Ikluliyiyit Katimayit (LHO-nguyut) taapkua inuit ikluqpautait amigaiqpaalliqhutik ikluqpaghaqariamik munaqtaghainik ahiqqiyaqtaghainiklu Nunavunmi tamaat 25-nguyunit nunallaarnit.

Qanuq taamna Nunavut 3000 havaaghaq munaqtauniaqqa?

- NHC-kut makitapkaihimayut Katimayinik nunngutaanit 2011 munaqtiuyughat timiqutimik havaaghanullu ataniqtuqtuitjutinik aulapkaihimayut ilittuqhitiyumik havaaghainik Tuklia Atannguyam (Angayuqqaq/CEO), Angayughiit Titiraqtit, Niruaqtauhimayut Titiraqtit, Kivgaqtiillu Ikayuqtigiit Timiqutit.
- NHC-kut ikluqpaliurniqmut kaantulaanik tunihiyughat Maligaliuqtinut FMB-mullu ihumaliuqtaghait. Hapkua kaantulaat ihumaliuqtauvaktullu pitquyauhimayukkut maniliqiniqmut ihuaqhautikkut Maligaliuqvingnit.

ILAUPKAINIQ TUHAQTITTINIQLU

Huuq inungnik katimapkaihimaittut hapkua mighaagut?

- Hivituyumik katimatjutaavaktut ikluqpaghat ukiut atuqtillugit. Ilauyullu Ikluliuqtaghanut Maliktaghat, naunaitkutaita Inuit timiqutait (ITK-kut NTI-kullu), nunallaarni katimatjutaupluni haamlatkunnit (taapkuatut, Iqaluit Havaktitauyut Katimayit Ikluliyunit 2021-22-mi).

Qanuq NHC-kut tuhaqtittivangniaqqat havaaghanik hapkuninnga?

- NHC-kut naunaiqhitivangniat hapkua havaaghanit qanukiaq havauhikkut, taimaalu kihimi nutqautaunngittumik NHC-kut qaritauyakkuurutaigut, inuit tuhaqtittiviigut, GN-kut Tuhaayaghaigut, nunallaarni naalautikkut, inuillu tuhaayaghaigut.

Qanuq NHC-kut ilaupkainiaqqat hannavingnik ikluliyinullu ilauyunik?

- NHC-kut ilaupkainiaqqaat ikluliuqtit ukiuq tamaat qiniqhiayaamik nutaanik hanatuyuniklu ihumaliuqhimayunik ihuaqhautighat ikluliurniqmut ihumaaluutunik tunihilutik Tughirautait Ilittuqhitiyunik Ilauyumaniqmut (REFOI), ilihimayauyuqtauq taimaa “Nunavunmi Iluqpaghaliuqtit Akirautait”.

Nani naunaiqpaalliqniaqqik?

- Naunaitkutat takuinnarialgit talvani www.igluliuqatigiingniq.ca